

reld, toen we ons nog niet met die eindigheid konden verzoenen, iets dat geweest is (de geschiedenis?), dat ons niet langer bepaalt, maakt de ervaring 'levendig'. Niets belet ons om dit andere, die levende substantie die nog steeds bestaat als mogelijkheid op te nemen in onze verbeelding, ze daar van haar dwingend karakter te ontdoen en naast andere mogelijkheden te plaatsen. Het gaat er niet om of de live performance nog 'live' is of niet, maar of ze nog steeds probeert het leven 'out there' te verinnerlijken, of het hier en nu aanwezig te stellen door middel van negotiatie in plaats van negatie of verloochening.

Terug naar Baudrillard. Het valt op dat deze zich herhaaldelijk expliciet baseert op de stellingen van de Duitse filosoof Walter Benjamin over de koopwarenlogica en de reproduceer-

baarheid van kunst. Het valt eveneens op dat hij hierbij vergeet hoe belangrijk voor Benjamin zelfs binnen een koopwarenwereld of een mediacircus de revolutionaire kans en/of de 'messiaanse' kracht blijft. In tegenstelling tot Baudrillard beklemtoont Benjamin in zijn *Passagen-werk* de historiciteit, de herinnering, de rol van de chroniqueur-collectionneur, en gelooft hij dat het verleden de hedendaagse mens kan laten ontwaken uit een collectieve droom. Herinneren en ontwaken. De animator van dit proces is de verzamelaar: 'Het verzamelen is een praktische vorm van herinneren, en het is de meest overtuigende van de profane tekens die wijzen op de inwerking van het "verleden" (van het "onderhuidse").' Het universum van Baudrillard staat in het teken van de dood; als alles zonder waarheid, echtheid en waarde is, dan kan alles geruild, ver-

vangen worden. Benjamin beklemtoont in dit fenomeen het 'levenwekkende', het messiaanse dat afleesbaar wordt uit 'onwillekeurige herinneringen'; vaak is dit materiaal dat hij verzamelt dat niemand nog kan gebruiken: 'die Lumpen, den Abfall'. Alleen hierdoor al is hij een model van de chroniqueur die vandaag al recyclingend de geschiedenis probeert te herschrijven.

Leven in en uit de dood, dood in leven; Benjamin verschijnt als de alchimist die uit afval tot leven wekt, die mensen wekt uit een collectieve droom... Wie deze onderhandeling over leven en dood transposeert naar de podiumkunsten, komt tot een interessante invulling voor live performances vandaag. Het lijkt alsof de vertellers, de chroniqueurs, bricoleurs en verzamelaars die overal in ons theater opduiken, betrokken zijn in dit proces van negotiatie tussen live art en media, tussen his-

De hongerkunstenaar - Dito'Dito / Hans Roels

